37 10. apríl. 2. að styrkurinn sje veittur til þess, að þau taki þátt í æfingum í sjúkra-meðferð (clinisk cursus) á fœðingastofnuninni, og til þess, að þau kynni sjer sjúkrahús og lyfjabúðir þar í staðnum, og stendur á sama, á hverju af þessu fyrst er byrjað.

3. að upphæð mánaðarstyrksins sje ákveðin til 50 kr., sem greiðist fyrirfram hinn 1. dag í hverjum mánuði og ekki nema fyrir 1 mánuð í senn.

4. að styrkurinn, ef nœgilegt fje er veitt til þess og ákvörðun fjárveitingarinnar leyfir það, venjulega veitist af háskólaráðinu fyrir 8 mánuði, en geti þó fengizt fyrir lengri tíma, eptir tillögum umsjónarmanns og með ofannefndu skilyrði.

5. að háskólaráðið setji umsjónarmann (ephorus), sem líti eptir, að læknaefnin noti dvöl sína í Kaupmannahöfn eins og til er ætlazt, og að öðru leyti aðstoði þau með ráðum og leiðbeiningu, beiðist, að fenginni vissu fyrir að hlutaðeigendur einatt gæti þess, sem til er ætlast af þeim, útborgunar mánaðarstyrksins handa þeim frá gjaldkera háskólans, og sendi háskólaráðinu tillögur sínar, þegar svo stendur á, að styrksins er beðizt um lengri tíma en hina venjulegu 8 mánuði og hann er orðinn þess vísari, að nœgilegt fje sje fyrir hendi.

Jafnframt því að tjá stiptsyfirvöldunum hið framanritaða til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, skal jeg geta þess, að læknaefni, er fara hjeðan til Kaupmannahafnar til að leita sjer hinnar lögboðnu kennslu á fœðingarstofnuninni, muni samkvæmt fyrirmælum ráðgjafans eptirleiðis að eins fá ávísað hjer af styrki þeim, sem ákveðinn er með konungsúrskurði frá 21. oktbr. 1871[1], 150 kr. til að standast kostnaðinn við þessa ferð, en að þau eigi von á að fá áþekkan ferðastyrk útborgaðan í Kaupmannahöfn, er þau að loknu námi fara heim aptur.

38 11. apríl. — *Brjef* landshöfðingja *til sýslumannsins í Suður-Múlasýslu um* eptirlit með framtali til vínfangagjalds. Út af því að sýslumaðurinn hafði getið um það, að lausakaupmaður, er beðizt hafði endurborgunar á tolli fyrir vínföng, er lekið höfðu niður á ferðinni hingað til landsins, hefði látið rita á tollseðilinn óvenjulega mikið af víni, sem ætlað handa skipverjunum, var brýnt fyrir sýslumanni, að honum væri skylt að hafa sterkt eptirlit á, að gjaldfrelsið fyrir vín það, sem haft er meðferðis er handa skipverjunum sjálfum, verði eigi misbrúkað til að draga vínföng, sem ætluð eru til góðgjörða handa viðskiptamönnum kaupmanna við lausakaup («spandage»), handa fiskimönnum, ef skipið er gjört út til fiskiveiða, eða handa öðrum mönnum, sem eigi verða taldir með skipverjum, undan gjaldi því, er hvílir á öllum þeim vínföngum, er flutt eru til landsins til þess að eyðast þar eða á skipum kring um strendur þess.

39 15. apríl. — *Brjef* landshöfðingja *til amtmannsins yfir suður- og vesturumdœminu um* tilsögn í innanbœjarbúsýslu. Amtmanninum var tjáð, að Önnu Pálsdóttur Melsteð hefði verið veittur áþekkur styrkur og í fyrra til þess eptir nánari samkomulagi við búnaðarfjelag suðuramtsins að veita þeim, er þess kynnu að óska, tilsögn í mjólkurstörfum og annari innanbœjarbúsýslu.

40 18. apríl. — *Brjef* landshöfðingja *til biskups um* lán til að byggja upp kirkju. — Í erindi, sem jeg meðtók með þóknanlegu brjefi herra biskupsins frá 11. þ. m. og um-

1) Sjá auglýsingu 31. s. m. í Tíðindum um stjórnarmálefni Íslands III 129.

mælum hlutaðeiganda prófasts, hefir hreppsnefndin í Þingeyrarhreppi í Ísafjarðarsýslu skýrt frá því, að hún samkvæmt áskorun prófastsins hafi, þá er presturinn á Söndum í Dýrafirði fluttist að öðru prestakalli, tekizt á hendur að annast um endurbyggingu kirkjunnar á Söndum og hefir hún því farið þess á leit, að nefndri kirkju verði veitt 800 króna lán, er endur borgist af hinum árlegu tekjum kirkjunnar. **40** 18. apríl.

Fyrir því skal yður tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar að jeg samþykki, að kirkjan á Söndum taki hið nefnda lán, þannig að það endurborgist á hinum næstu 16 árum með 50 krónum í hvert skipti og ávaxtist með 4 af hverju hundraði þess, er eptir stendur ár hvert, uns það er að fullu endurgoldið, hvorttveggja af sjóði kirkjunnar, og að því leyti sem hann kynni ekki að hrökkva til, þá af tekjum prestakallsins.

— *Brjef* landshöfðingja *til stiptsyfirvaldanna um* þjónustu í óveittu prestsembætti. — Út af því, að prestur, er um nokkur undanfarin ár hafði þjónað prestlausu nábúabrauði, hafði afsalað sjer þessari þjónustu, var stiptsyfirvöldunum tjáð til leiðbeiningar og ráðstafanar, að það bæði samkvæmt löggjöfinni og rjettarvenjunni er skylda hins næsta prests við óveitt prestakall að þjóna því, eptir nákvæmari fyrirskipun hlutaðeigandi hjeraðsprófasts og gegn endurgjaldi af tekjum embættisins. **41** 18. apríl.

— *Brjef* landshöfðingja *til beggja amtmanna um* skýringu á 19. grein sveitarstjórnartilskipunarinnar. Eptir að alþingi í fyrra hafði vísað til landshöfðingja 2 bœnarskrám frá sýslufundi á Þorbergsstöðum í Dalasýslu, og frá hreppsnefndarfundi í Víðvík í Vindhælishreppi í Húnavatnssýslu, um breytingu eða skýringu á 19. grein í sveitastjórnartilskipuninni frá 4. maí 1872, leitaði jeg álita hlutaðeigandi amtmanna um þessar bœnarskrár. Hefi jeg síðan meðtekið álit þeirra í þóknanlegum brjefum dagsettum 17. novbr. f. á og 22. febr. þ. á., og skal því þjónustusamlega tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar það, er nú segir: **42** 24. apríl.

Að svo miklu leyti sem í nefndum bœnarskrám hefir verið farið fram á, að lagaákvörðunum þeim, er hjer er um að rœða, verði breytt, hefir alþingi skorið úr þeim, með því að vísa þeim til landshöfðingja, því það liggur í augum uppi, að slík breyting getur ekki komizt á nema með nýju lagaboði, og er jeg alþingi samdóma um, að hún sje hvorki nauðsynleg nje hentug. Eptir því, sem hagar til hjer á landi, verður sem sje að telja það hentugt, að láta reikningsár hreppanna eptirleiðis eins og hingað til ná frá fardögum til fardaga, en þá er einnig nauðsynlegt, ef reikningar hreppsins eiga að vera í lagi, og hreppsbúar hafa þann fljóta aðgang til að kynna sjer ástand hreppsins og stjórn hreppsnefndarinnar á málum hans, sem sveitarstjórnartilskipunin gjörir ráð fyrir, að hreppsnefndin fyrir fardaga semji áætlun um tekjur og gjöld hreppsins.

Miður nauðsynlegt mætti virðast, að semja, um leið og áætlunin er lögð fram, niðurjöfnunarskrá um upphæð þá, sem ætlað er að á muni vanta að fátœkratíund og aðrar tekjur hreppsins hrökkvi fyrir útgjöldum, og mætti jafnvel segja, að eigi væri hœgt að semja slíka skrá, áður en upphæð fátœkratíundarinnar væri kunn. En við þetta er athugandi, að hreppsnefndinni er fullkomlega leyfilegt, að haga áætluninni svo, að hreppurinn eigi á hverju ári nokkuð afgangs tekjunum, er leggja megi í viðlagasjóð fyrir hreppinn og geyma annaðhvort í peningum hjá gjaldkera nefndarinnar, í sparisjóði eða á öðrum stað, þar sem hœgt er að ná fjenu, ef á því þarf að halda. Sveitarstjórnartilskipunin virðist jafnvel, með því að gefa hreppsbúum gjaldfrest á sveitargjöldum til 31.